

NATURALITZACIÓ DEL PATI I ALTRES ESPAIS DEL CEIP FERNANDO DE LOS RÍOS
El CEIP Fernando de los Ríos és un centre públic ubicat en el barri BAP (Barri d'Acció Preferent) "613 vivendes" de Burjassot. El col·legi té una antiguetat de 40 anys i ha patit una degradació a nivell d'instal·lacions i infraestructures. Amb el canvi metodològic que hem anat configurant els darrers anys hem vist la necessitat d'una transformació dels nostres patis.

Els xiquets i xiquetes passen un temps breu i intens als patis escolars, moment en el que donen resposta a la seua natura i necessitat de joc lliure. És on aprenen en contacte amb l'entorn i conviuen amb els seus iguals. És en aquest moment quan l'aprenentatge es significatiu. Per què no passem més temps en ell?

Indubtablement, la situació sanitària actual ens ha portat a pendre mesures a l'escola. Hem hagut de plantejar-nos canvis en l'organització i desenvolupament de la vida diària del centre, amb l'alumnat, amb les famílies y en general, amb tota la comunitat educativa.

Aquest temps que vivim ens ha permés adonar-nos de la necessitat de fer ús de l'espai a l'aire lliure i de les possibilitats que ofereix en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Però, al mateix temps, ens ha despertat l'interés de fer un canvi en els patis del nostre centre, ens ha fet prendre consciència de que poden ser les millors aules que tenim i per tant ha de donar resposta educativa. Sense dubte es tracta d'un gran i interessant repte i una gran oportunitat.

La necessitat de treballar a l'aire lliure i de reorganitzar els espais tant comuns com les pròpies aules ens ha permés parar a pensar, valorar cada racó del col·legi i saber que havia arribat el moment d'habitar-lo.

Habitar l'escola podria suposar simplement estar en ella, però en el seu sentit més ampli un espai habitat ha de respondre a les necessitats, aportar seguretat a qui està en ell, ha de ser útil i bell. Implica cuidar l'escola des de dins cap a fora, estar i ser.

En tots els espais del pati els materials no impliquen cap discriminació, els jocs que es pretenen generar i els que les xiquetes i xiquets van inventant tenen present la igualtat, la coeducació és al nostre pati, perquè la natura no entén de gènere.

A més, aquesta organització ens ha facilitat la creació de l'aula pati, on el xiquets i xiquetes aprenen amb el contacte directe i a l'aire lliure amb estímuls més naturals. I on disposem de diferens espais per a gaudir de l'aprenentatge i que, en aquest any tant diferent, ens ha permés estar junts tenint cura de la nostra salut.

La seua transformació ha generant un treball col·laboratiu i participatiu, de responsabilitat conjunta que afavoreix la vida de l'escola. Ajuda a establir connexions entre les persones que l'habiten i a compartir idees, a debatre, a connectar amb els seus espais, els seus recursos, amb la naturalesa i l'entorn pròxim. Ens ha permés estar units en un moment en el qual la distància ha sigut necessària i d'aquesta necessitat ha sorgit un projecte de centre que ha fet partícips a tota la comunitat educativa, especialment dels més xicotets. Aquesta iniciativa, sense dubte, també beneficia l'entorn marginal en el qual es situa el centre, fent a les famílies agents actius del canvi i afavorint la transformació d'actituds, comportaments i valors socials.

En el CEIP Fernando de los Ríos disposem de dos patis amplis (un d'infantil i un altre de primària) que volem que funcionen com una unitat, en la que no distiguim per edats, sino que tots pugam gaudir d'eixos espais compartint activitats. Busquem, per tant, un pati on predomine la convivència, independentment del sexe, de l'edat, de l'orientació sexual, de les capacitats i de l'expressió del gènere; on es convisca amb la natura, integrant elements naturals i estètics; on n'hi haja possibilitats de joc amb diferents zones d'activitats; on es creen aprenentatges significatius amb la experiència vivencial i directa; on l'alumnat, professorat i comunitat educativa desitgen passar el temps; i on conviure tots en harmonia.

Volem convertir el nostres patis en espais naturals i sostenibles, amb horts escolars, amb materials naturals i locals, amb plantes autòctones i materials reciclats, donant resposta a la responsabilitat ecològica. Així l'alumnat podrà conviure amb la natura, portar vides més

sostenibles, relacionar-se positivament, accedir a diferents coneixements, a aprofitar els beneficis d'estar a l'aire lliure...En definitiva volem habitar els patis, volem aprendre en ells.

¿PER QUÈ VOLEM NATURALITZAR ESTOS ESPAIS? Per que volem:

- Realitzar un canvi global a l'escola a nivell organitzatiu, estructural i metodològic.
- Fer real la transferibilitat dels aprenentages del món escolar a la vida de tota la comunitat educativa.
- Atendre a la innovació com a pràctica transformadora i generadora d'una consciència ciutadana d'implicació.
- Connectar l'escola amb el món sent concients de que formem part d'ell.
- Cuidar de la salut i del benestar de la comunitat educativa aprofitant els espais a l'aire lliure i el contacte amb la natura.
- Formar al professorat en metodologies actives amb el medi ambient i social buscant una educació de qualitat.
- Crear ciutats i comunitats sostenibles amb l'aprenentatge de la cura del medi ambient desde l'edat escolar.
- Fomentar la producció i consum responsable amb l'ús de materials naturals i reciclats.
- Respondre a l'educació ambiental per a prendre consciència de la responsabilitat de tots i totes en la cura del mediambient i el canvi climàtic.
- Cuidar de la vida de ecosistemes terrestres a través del reciclatge, del consum conscient d'energia i de la cura de la flora i la fauna que ens envolta.
- Crear espais i promoure activitats on la igualtat de gènere siga una realitat.
- Naturalitzar els patis creant espais d'aprenentatge significatiu, amb l'observació i contacte directe amb l'entorn canviant.
- Crear convivència participativa entre el nostre alumnat i la comunitat educativa, disenyant el pati que tots volem i compartint la responsabilitat de la cura dels espais i diferents elements de joc i natura.
- Diversificar els espais per a oferir opcions heterogènere de jocs i activitats que atenguen a la diversitat d'interessos, afavorint les intel·ligències múltiples i la reducció de conflictes.
- Involuclar a l'alumnat i a tota la comunitat educativa en la creació d'espais inclusius, aforidors de la coeducació, propers a la natura, flexibles i enriquidoros a través d'un projecte comú de centre.

.....I MÉS EN CONCRET VOLEM:

- Disenyar els patis fent protagonistes a l'alumnat i fomentant el treball cooperatiu entre tota la comunitat educativa
- Enriquir la convivència generant jocs inclusius que responguen als interessos de tot l'alumnat i afavorint la coeducació.
- Crear espais aforidors de l'adquisició de competències curriculars.
- Respondre a la necessitat d'expressió en diferents llenguatges mitjançant la transformació dels espais.

- Intervindre en els patis per a crear zones de joc actiu, tranquil, en contacte con la natura.
- Utilitzar els patis com un aula més que facilita l'experimentació i contacte directe en la natura.
- Acostar la natura a l'alumnat a través de l'hort, plantació de plantes i arbres i l'us de material natural.
- Respondre a la necessitat de moviment dels xiquets i xiquetes en propostes d'activitat física pròxima a la natura.
- Reforçar en tota la comunitat educativa els valors socials a través de la cura del material i elements que conformaran els patis.
- Difondre els beneficis obtinguts amb el canvis.
- Avaluar els resultats per a generar noves propostes i donar resposta als impediments.

TOT AIXÒ ES DUU A TERME AMB LA DOTACIÓ DE MOBILIARI I CREACIÓ D'INFRAESTRUCTURA COM:

- Espais de desenvolupament de capacitats psicomotrius
  - creació de diversos espais d'escalada (rocòdrom)
  - configuració de circuits amb desnivells, salts i obstacles
  - areners
  - espai per a jugar a les bitlles
  - pista de patinatge
- Joc simbòlic
  - Cabanyes, construccions de fusta i altres elements naturals
  - Cuineta
  - Areners
- Espais ajardinats i horts.
  - Jardineres d'obra i de fusta
  - Horts
- Espais coberts
  - Adequació i reforma de les porxades
  - Creació d'espais coberts amb protecció vegetal o textil (pèrgoles)